

SREDNJA ŠKOLA BLATO

OPERATIVNI PROGRAM IZ PREDMETA: ELEKTRIČNI STROJEVI

RAZREDNI ODJEL: IIE, Zanimanje: elektromehaničar - JMO

BROJ SATI TJEDNO: 3 (2 + 1 sat vježbi)

BROJ SATI GODIŠNJE: 105

Školska godina: 2018 / 2019.

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema (vježbi)	Cilj (zadaci)	Metode i metodički oblici nastavnog rada	Nastavna sredstva i pomagala	Korelativne veze s drugim nastavnim predmetima	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave	Datum izvođenja (broj radnog tjedna)	Napomena (primjedbe – prijedlozi)	
0	1	2	3	4	5	6	P	V	9	10
1 - 34	1. TRANSFORMATORI <p>1.1 Uvod u nastavu električnih strojeva Uvod u transformatore</p> <p>1.2 Prazni hod i opterećenje idealnog transformatora</p> <p>1.3 Jednadžbe transformacije Prijenosni omjer Zadaci</p> <p>1.4 Vektorski dijagram idealnog neopterećenog transformatora</p> <p>1.5 Vektorski dijagram idealnog opterećenog transformatora</p> <p>1.6 Ponavljanje gradiva</p> <p>1.7 Usmena provjera znanja</p> <p>1.8 Fizikalna slika rada realnog transformatora</p> <p>1.9 Vektorski dijagram realnog neopterećenog transformatora</p> <p>1.10 Vektorski dijagram realnog opterećenog transformatora</p> <p>1.11 Ponavljanje gradiva</p> <p>1.12 Vektorski dijagram transformatora u kratkom spolu</p> <p>1.13 Reduciranje transformatorskih veličina</p> <p>1.14 Nadomjesna shema transformatora</p> <p>1.15 Laboratorijska vježba: Pokus PH transformatora</p> <p>1.16 Osnove rada transformatora u kratkom spolu</p> <p>1.17 Laboratorijska vježba: Pokus kratkog spoja transformatora</p> <p>1.18 Laboratorijska vježba: Ispitivanje ispravnosti transformatora. Konstrukcija jednofaznog transformatora</p> <p>1.19 Opterećeni transformator</p> <p>1.20 Paralelni rad transformatora</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upoznavanje s nastavnim planom i programom - stjecanje predodžbe o građi i principu rada transformatora - upoznavanje radnih karakteristika transformatora - upoznavanje s radom transformatora u praznom hodu i pod opterećenjem - upoznavanje s načinima održavanja i zaštite transformatora - upoznavanje s posebnim izvedbama transformatora i načinima njihova rada 	<ul style="list-style-type: none"> - Izlaganje - Razgovor - Frontalni 	<ul style="list-style-type: none"> - Operativni plan - Propisana literatura - model jednofaznog transformatora 	Praktična nastava	Učionica	21	13	Rujan / listopad/ studeni	

	<p>1.21 Zaštita transformatora 1.22 Specijalni transformatori, tronamotni transformatori i autotransformator 1.23 Regulacijski transformatori 1.24 Laboratorijska vježba: Transformatori za elektrolučno zavarivanje - mjerjenje 1.25 Mjerni transformatori Naponski mjerni transformatori 1.26 Strujni mjerni transformatori Prigušnice 1.27 Trofazni transformator u pogonu Spajanje trofaznih namota 1.28 Osnovni proračun transformatora 1.29 Laboratorijska vježba: Smetnje i kvarovi na transformatoru, otklanjanje kvarova Održavanje transformatora, zaštitni i nadzorni uredaji 1.30 Pismena provjera znanja 1.31 Posjet tvrtke za proizvodnju transformatora "Brna" Smokvica 1.32 Posjet tvrtke za proizvodnju transformatora "Brna" Smokvica 1.33 Analiza pismene provjere znanja 1.34 Usmena provjera znanja</p>								
35 - 56	<p>2. SINKRONI ELEKTRIČNI STROJEVI</p> <p>2.35 Osnovni zakoni elektromehaničke pretvorbe</p> <p>2.36 Glavni dijelovi i osnove rada rotacijskih el. strojeva</p> <p>2.37 Podjela strojeva s elektromehaničkim pretvaranjem</p> <p>2.38 Namoti rotacijskih električnih strojeva</p> <p>2.39 Osnove rada sinkronog stroja</p> <p>2.40 Moment i snaga sinkronog stroja</p> <p>2.41 Osnovni oblici sinkronih strojeva i nazivne vrijednosti</p> <p>2.42 Konstruktivni elementi sinkronih strojeva</p> <p>2.43 Izvedbe namota sinkronih strojeva</p> <p>2.44 Uzbuđivanje sinkronih strojeva</p> <p>2.45 Pogonska svojstva i karakteristike trofaznih sinkronih generatora</p> <p>2.46 Ponavljanje gradiva i provjera znanja</p> <p>2.47 Paralelni rad sinkronih generatora</p> <p>2.48 Ponavljanje gradiva</p> <p>2.49 Sinkroni motori Mali sinkroni motori</p> <p>2.50 Pogonske karakteristike sinkronih</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upoznavanje osnovne građe, principa rada i primjene sinkronih strojeva - usvajanje sposobnosti analize ponašanja SS u radnim uvjetima - sposob. za uporabu stečenih znanja u praksi - upoznavanje eksplotacije SS - usvajanje osnovnih postupaka za ispitivanje i mjerjenje na SS - Opisati konstrukciju i objasniti način rada i primjenu trofaznog AS. - Nacrtati i objasniti momentnu karakteristiku i karakter. tereta - poznavati i objasniti mogućnosti promjene smjera vrtnje, te mogućnosti upravljanja AM promjenom napona i frekvencije 	<ul style="list-style-type: none"> - Izlaganje - Razgovor - Frontalni 	<ul style="list-style-type: none"> - Operativni plan - Propisana literatura - model sinkronog generatora 	<p>Osnove elektrotehnike – I. razred</p> <p>Praktična nastava</p>	<p>Učionica</p>	18	4	Prosinac / siječanj

57 - 85	<p>motora i njihova primjena</p> <p>2.51 Elektroenergetski agregati</p> <p>2.52 Primjena elektroenergetskih agregata</p> <p>2.53 Otklanjanje smetnji i kvarova te održavanje sinkronih strojeva (elektroenergetski agregat, motori)</p> <p>2.54 Ponavljanje uz usmenu provjeru znanja</p> <p>2.55 Pismena provjera znanja</p> <p>2.56 Analiza pismenog ispita uz usmenu provjeru znanja</p> <p>3. ASINKRONI ELEKTRIČNI UREĐAJI</p> <p>3.57 Okretno magnetsko polje nepokretnog namota</p> <p>3.58 Osnove rada asinkronog stroja</p> <p>3.59 Nazivne vrijednosti asinkronog stroja</p> <p>3.60 Konstruktivni elementi asinkronog stroja</p> <p>3.61 Opće konstruktivne karakteristike</p> <p>3.62 Namoti asinkronih strojeva</p> <p>3.63 Asinkroni stroj sa zakoćenim rotorom</p> <p>3.64 Trofazni asinkroni stroj s nezakoćenim rotorom (motorski, generatorski i kočnički rad)</p> <p>3.65 Ponavljanje gradiva uz usmenu provjeru znanja</p> <p>3.66 Zakretni moment trofaznog asinkronog stroja</p> <p>3.67 Laboratorijske vježbe: Puštanje u rad trofaznog asinkronog motora</p> <p>3.68 Laboratorijske vježbe: Upuštanje kaveznih asinkronih motora</p> <p>3.69 Upuštanje asinkronog motora s kliznim prstenima</p> <p>3.70 Regulacija broja okreta asinkronog stroja</p> <p>3.71 Laboratorijske vježbe: Priključiti, pokrenuti, podesiti i mjeranjem ustanoviti brzinu vrtnje trofaznih i jednofaznih elektromotora.</p> <p>3.72 Upravljanje asinkronog motora promjenom napona i frekvencije</p> <p>3.73 Zagrijavanje i hlađenje asinkronih strojeva</p> <p>3.74 Prazni hod i kratki spoj asinkronog motora</p> <p>3.75 Laboratorijske vježbe: Trofazni</p>	<p>Opisati konstrukciju i objasniti način rada i primjenu</p> <p>Izmjeriti kartakteristične veličine</p> <p>Objasniti momentnu karakteristiku motora</p> <p>Objasniti klizanje</p> <p>Poznavati rad motora, generatora i kočnice</p> <p>Priklučiti,pokrenuti i izmjeriti brzinu vrtnje</p> <p>Promijeniti smjer</p> <p>Upravljati motorom promjenom napona i frekvencije</p>					17	12	Veljača/ ožujak

	<p>asinkroni motor priključen jednofazno</p> <p>3.76 Jednofazni asinkroni motor</p> <p>3.77 Posebne vrste asinkronih motora</p> <p>3.78 Mehanički prijenos snage motora, ležaji i dosjedi, podmazivanje</p> <p>3.79 Pokretanje motora uređajem za polagani zlet</p> <p>3.80 Laboratorijske vježbe: Pokretanje AM pomoću frekvencijskog pretvarača</p> <p>3.81 Sheme spajanja univerzalnih motora</p> <p>3.82 Reverziranje motora</p> <p>3.83 Laboratorijske vježbe: Reverziranje motora</p> <p>3.84 Pismena provjera znanja</p> <p>3.85 Analiza pismenog ispita uz usmeno provjeru znanja</p>								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Redni broj sata	Naziv nastavne cjeline (kompleksa) i tema (vježbi)	Cilj (zadaci)	Metode i metodički oblici nastavnog rada	Nastavna sredstva i pomagala	Korelativne veze s drugim nastavnim predmetima	Mjesto izvođenja nastavnog sata	Broj sati nastave		Datum izvođenja (broj radnog tjedna)	Napomena (primjedbe – prijedlozi)
							P	V		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
86 - 97	<p>4. ELEKTROMAGNETSKE KOMPONENTE</p> <p>4.86 Elektromagnetski releji</p> <p>4.87 Izvedbe elektromagnetskih releja</p> <p>4.88 Ponavljanje gradiva</p> <p>4.89 Sklopnići</p> <p>4.90 Laboratorijska vježba: Ugradnja sklopnika.</p> <p>4.91 Nadstrujni zaštitni uređaji</p> <p>4.92 Instalacijski prekidači</p> <p>4.93 Zaštitni uređaji diferencijalne struje</p> <p>4.94 Elektromagnetske spojke i kočnice.</p> <p>4.95 Laboratorijska vježba: Ugradnja zaštitnog uređaja diferencijalne struje.</p> <p>4.96 Ponavljanje gradiva</p> <p>4.97 Pismena provjera znanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opisati konstrukciju i objasniti način rada elektromagnetskih komponenti. - poznavati i objasniti mogućnosti zaštitnih uređaja 	<ul style="list-style-type: none"> - frontalni - razgovor - izlaganje - demonstracija 	<ul style="list-style-type: none"> - Operativni plan - Propisana literatura 	Praktična nastava	Učionica	8	4	Travanj / svibanj	

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
98 - 105	<p>5. ZAŠTITA ELEKTRIČNIH UREĐAJA</p> <p>5.98 Djelovanje struje na čovjeka 5.99 Razdjelni sustavi u NN mreži 5.100 Zaštita od izravnog i neizravnog dodira. 5.101 Automatsko isklapanje napajanja u NN mreži 5.102 Ponavljanje gradiva. 5.103 Usmena provjera znanja. 5.104 Pismena provjera znanja. 5.105 Zaključivanje ocjena.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznavati i objasniti vrste zaštite od direktnog i indirektnog dodira - znati izabrati i primjeniti odgovarajuću učinkovitu zaštitu od direktnog i indirektnog dodira - poznavati opasnosti djelovanja struje na čovjekov organizam 	<ul style="list-style-type: none"> - frontalni - razgovor - izlaganje - demonstracija 	<ul style="list-style-type: none"> - Operativni plan - Propisana literatura 	Praktična nastava	Učionica	6	2	Svibanj / lipanj	
						Σ70	Σ35			

Operativni plan pripremio
predmetni nastavnik:

Vinko Rubeša, dipl. ing.